Gemeenteleven

Protestantse Gemeente Grave

De Bagijnenkerk

500

nr. 70 Kerst 2026

mitra
Hans
DRANKENSPECIAALZAAK
Hoofschestraat 18
5361 EV Grave
tel. 0486 - 47 28 40

Jean-paul
kapperskunst
Dames- & Herenkapsalon

DAMES & HEREN

Kapsalon Riët
Essinklaan 66 5361 JT Grave
T. 0486 475 641

Hier had uw advertentie
kunnen staan

BISTRO - ZALEN
DE BROUWKETEL
Waar het goed toeven is,
in een sfeervolle omgeving
Hoogeweg 9 - 5364 NK Escharen
Tel: (0486) 47 42 81
www.brouwketel.com

29-11-2026 : Ds. M. Meek, Wijchen
Bijzonderheid : 1e Advent
Collecte : Lilianefonds
Organist : G. Westervelt

06-12-2026 : Ds. D. Sonneveld, Beuningen
Bijzonderheid : 2e Advent
Collecte : Diaconie
Organist : H. Vromans

13-12-2026 : Ds. R Baars, Ewijk
Bijzonderheid : 3e Advent
Collecte : Amref Flying Doctors
Organist : G. Westervelt

20-12-2026 : Ds. O. Grevink, Waalwijk
Bijzonderheid : 4e Advent
Collecte : Kinderfonds Mama's
Organist : C. de Vor

24-12-2026 : Ds. D. Sonneveld, Beuningen
Bijzonderheid : Kerstavond
Aanvang : 20.00 uur
Collecte : Ikusasa
Organist : G. Westervelt

25-12-2026 : Ds. M. Zijlstra, Ede
Bijzonderheid : 1e Kerstdag
Collecte : Kinderen in de knel
Organist : H. Vromans

31-12-2026 : Eigen Gemeenteleden
Bijzonderheid : Oecumenische vesper
Aanvang : 19.00 uur

03-01-2027 : Ds. R. Baars, Ewijk
Collecte : Diaconie
Organist : A. Mols

10-01-2027 : Ds. C. van Zanten, Sint Agatha
Collecte : Inlia
Organist : H. Vromans

17-01-2027 : Ds. M. Meek, Wijchen
Collecte : Leger des Heils
Organist : G. Westervelt

24-01-2027 : Ds. A. Giezen, Warnsveld
Collecte : nnb
Organist : nnb

Alle Kerkdiensten beginnen om 10.00 uur tenzij anders is vermeld. Indien u gebruik wilt maken van vervoer, kunt u op de avond voor de dag dat het nodig is, contact opnemen met Liesbeth van Rhijn: 0486-420563. Bij afwezigheid van Liesbeth van Rhijn kunt u contact opnemen met Jan Hoiting: 06-55 55 63 29.

Vanuit de kerkenraad

De Gemeenteochtend op 15 november werd door zo'n 30 gemeenteleden bezocht. We zijn blij met dit aantal! Door alle parkeerproblemen rondom de intocht van Sinterklaas was het voor ons moeilijk om in te schatten hoeveel gemeenteleden de stap durfden te wagen.
In dit Gemeenteleven vindt u een samenvatting van die bijeenkomst. Het volledige verslag ligt ter inzage in de consistorie.

We zijn blij dat Derk Blom gehoor heeft gegeven aan onze vraag om ons pastoraal te ondersteunen. Derk heeft een contract gekregen voor 1 dag per week. Dit zal voornamelijk pastoraal werk zijn, maar ook de kerkenraadsvergaderingen en de

contactpersonenvergaderingen horen hierbij. Dit contract is voor maximaal 2 jaar, maar kan met 2 jaar verlengd worden.
Bij zijn eerste kerkenraadsvergadering op 25 november zal de plaatselijke regeling onder de loep genomen worden. We hopen de regeling daarna met u te kunnen delen.

Met ingang van 29 november vieren we de eredienst in de Bagijnhof. Uiteraard zullen de kerkdiensten op 24 en 25 december weer in de kerk zijn en ook de versper op oudjaarsdag is in de kerk.
Zondag 27 december is er geen viering.

Op zondag 3 januari 2027 is er na de kerkdienst een kort samenzijn om te proosten op het nieuwe jaar.

We hopen dat de vrede van Christus uw hart en huis vult. We zijn dankbaar voor onze band als gemeente en hopen ook in 2027 samen op weg te gaan in geloof, hoop en liefde.
We wensen u allen een gezegend kerstfeest en een gezond nieuwjaar!

Laatste zondag van het kerkelijk jaar

In de dienst van 22 november herdachten we de gemeenteleden, die ons ontvallen zijn. We noemen hier hun namen:

10-01-2026
Dhr. F. van Den Dool, 80 jaar

25-02-2026
Mevr. L.C. van Den Dool-Hoogerwerf, 77 jaar

23-04-2026
Mevr. M. Cats, 73 jaar

01-07-2026
Dhr. W.J. van Heerd, 86 jaar

03-08-2026
Dhr. J. Ramp, 75 jaar

16-10-2026
Dhr. H.J. Tap, 80 jaar

21-10-2026
Dhr. L.J.J.M. Boumans, 80 jaar

29-10-2026
Mevr. G.C. van Steenbergen-Ridderbos, 91 jaar

Ze verdwijnen niet, onze dierbare overledenen.
Wij verdwijnen niet.
Ze zijn thuis, wij zullen thuiskomen.
De afstand doet verdriet.
We voelen een gemis.
Maar kwijt zijn ze nooit.
God heeft ze gevonden.
Ze zijn thuis.

Toelichting bij de collectes

29 november: Liliane Fonds

Het Liliane Fonds traint en oefent de fysieke en mentale mogelijkheden van kinderen met een handicap in derde wereldlanden. Kinderen en hun ouders worden weerbaar en zelfbewust gemaakt. De belemmeringen die een direct gevolg van de handicap zijn, worden waar nodig met hulpmiddelen, zoals een rolstoel, verminderd. De kinderen doen zo makkelijker mee en komen voor zichzelf op. De lokale omstandigheden en de wensen en behoeften van het kind zijn altijd het uitgangspunt bij de ondersteuning.

6 december: eigen diaconie

Een keer per maand wordt voor onze eigen diaconie gecollecteerd om het geldpotje van de diaconie aan te vullen. Waar wordt het geld zoal aan besteed?

- De zondagse bloemen die naar een zieke of jarige 80+ser gaan met een groet van de aanwezigen.
- Paas- en Kerstattenties ouderen
- Iets bij de koffie op feestdagen, of lunch na een dienst

- Aanvulling doorzendcollectes tot een afgerond bedrag
- Koffie met een praatje op de 1e dinsdag van de maand van 10-12 uur.
- En last but not least: hulp aan mensen in financiële nood.

13 december: Amref Flying Doctors

AMREF Flying Doctors werken al 65 jaar aan een gezond en sterk Afrika. Ze leiden onder meer zorgverleners op, bieden basiszorg, geven voorlichting en maken schoon water duurzaam beschikbaar.

20 december: Kinderfonds mama's

Er zijn kinderen in Zuid Afrika die het zeer slecht hebben. Kinderfonds Mama's zorgt samen met ruim 2.000 lokale mama's voor 50.000 kinderen. Deze mama's helpen de meest kwetsbare kinderen om veilig, gezond, goed opgeleid en sociaalvaardig te worden. Ondanks het feit dat er al 50.000 kinderen worden geholpen, leven er nog vele kinderen in armoede.

24 december Kerstavond: Stichting Ikusasa

Ikusasa, betekent "toekomst "in Zulu taal. Stichting Ikusasa en zet zich in om kansarme kinderen in Johannesburg en Soweto ondersteuning te bieden in hun schoolopleiding. Daardoor hebben ze een beter toekomstperspectief. Voor een bedrag van 150 euro per jaar ontvangt een kind een schooluniform en leermiddelen. Het sponsorkind van onze kerk is Ziyaad. Dankzij onze steun kan Ziyaad elke dag met de schoolbus naar school. Hij zit in dansgroepje van school en we krijgen goede berichten over hem.

25 december, 1e Kerstdag: Kinderen in de knel

Ver weg en dichtbij groeien te veel kinderen en jongeren op in onveilige omstandigheden of ze hebben minder kansen zich te ontwikkelen. Kerk in Actie zet zich in voor een wereld waarin kinderen en jongeren veilig opgroeien, volwaardig meedoen en tot bloei kunnen komen.
In Ethiopië helpt de kerk jongeren om niet afhankelijk te worden van voedselhulp en weerbaar te worden tegen klimaatverandering. Kerken in Ghana leiden sterke voorgangers op, die mensen kunnen ondersteunen. Ook leren kinderen daar de Bijbel lezen in hun eigen taal. In Pakistan wordt de organisatie AWARD ondersteund, die

jongeren, onder wie schoolverlaters, helpt met een vakopleiding en leningen.

31 december: Oecumenische vespers: collecte ter bestrijding van de kosten.

3 januari 2027: Eigen diaconie

Zie 6 december.

10 januari 2027: INLIA: Internationaal Netwerk van Lokale Initiatieven met Asielzoekers.

Inlia is een netwerkorganisatie van en voor geloofsgemeenschappen, die asielzoekers en vluchtelingen in nood helpt. Onze kerk is een van die geloofsgemeenschappen. INLIA bevordert rechtvaardigheid in de samenleving door zich - uit naam en/of samen met lokale gemeenschappen - in te zetten voor asielzoekers en vluchtelingen in nood. Regelmatig staat er in Gemeenteleven een stukje over hun activiteiten of ervaringen.

17 januari 2027: Leger des Heils

Het Leger des Heils behoeft eigenlijk geen uitleg. Ze bieden noodhulp, onder andere met onderdak, professionele zorg, praktische hulp en betekenisvolle ontmoetingen in kerk en buurt.

Collectebonnen

Er zijn collectebonnen verkrijgbaar ter waarde van €1,25 en €2,00 in vellen van 20 stuks (resp. €25,00 en €40,00) door storting van het bedrag op het bankrekeningnummer van het College van Beheer van de PKN Grave, onder vermelding van het aantal vellen en het soort bonnen.
Wilt u voorafgaand aan de overmaking een mail sturen naar Janny Ramp, zodat zij weet dat er een overschrijving tbv collectebonnen aan komt?

Inlichtingen over de collectebonnen:
J. Ramp
E-mail: pkngrave.betaalmeester@gmail.com

Ledenadministratie

Hierbij geef ik u de mij bekende mutaties door

Overleden
16-10-2026: Dhr. H.J. Tap
21-10-2026: Dhr. L.J.J.M. Boumans
29-10-2026: Mevr. G.C. van Steenbergen-Ridderbos

U kunt mij als volgt bereiken:
Postadres: Bagijnenstraat 1, 53601EM Grave
Of per e-mail: pkngrave.la@gmail.com

Met vriendelijke groeten,
Petra Jetten

Bij een overlijden

Wanneer een gemeentelid komt te overlijden, ontvangen gemeenteleden die zich hiervoor hebben aangemeld, tijdig een bericht per e-mail. Indien u ook geïnformeerd wilt worden, kunt u uw e-mailadres doorgeven aan scriba.pkngrave@gmail.com.

Bloemengroet

18 oktober Pieter v.d. Hammen
25 oktober Wim Hogervorst
01 november Thijs de Koster
08 november Alie Zuidema
15 november An v. Haarlem

Opbrengst collectes

10 okt t/m 16 nov		Diaconie doorzend-collecte	Uitgangs-collecte eigen kerk	Extra collecte onderhoud pastoraat
Datum	**collecterooster 2026**	**Opbrengsten**		
11-10-2026	aktie4kids	€ 90,30	€ 61,45	€ 76,80
18-10-2026	Steunfonds vh Zuiden	€ 60,25	€ 46,95	€ 77,75
25-10-2026	Stichting de Vrolijkheid	€ 59,30	€ 42,55	€ 85,60
1-11-2026	Diaconie	€ 96,70	€ 63,65	€ 138,40
8-11-2026	Rode Kruis	€ 40,80	€ 41,70	€ 57,15
15-11-2026	Artsen zonder grenzen	€ 49,55	€ 45,45	€ 61,70
		€ 396,90	€ 301,75	€ 497,40

Samenvatting gemeenteochtend 15 november 2026

Het volledige verslag en de verklaring van de kerkenraad liggen ter inzage in de consistorie.

Er waren ongeveer 30 gemeenteleden aanwezig. Joop Nohl, voorzitter van de kerkenraad, heette iedereen welkom. Liesbeth van Rhijn opende met het gedicht 'Belofte' van C.W. Kooy-den Hartog.

FINANCIËN
De jaren 2025 en 2026 sluiten we positief af, dankzij een subsidie van Unitas en lagere kosten voor het pastoraat. Voor 2027 is een verlies van € 21.000 begroot, vooral door de pastoraatskosten. De reserve is beperkt en kan dit verlies niet jarenlang dekken. Het gasverbruik daalde; Audax is voor twee jaar onze energieleverancier.

De baten en lasten van de maandelijkse koffieochtend komen voor rekening van de diaconie; de afnemende verhuur is in de begroting verwerkt.

ORGANISATIE
Kerkelijk werker Simon Boer leidde de heidag van de kerkenraad en maakte een projectplan om de Alphacursus te herstarten; de kerkenraad wil hem een halfjaarcontract van 0,1 fte aanbieden. Eerst gaan vier gemeenteleden met hem in gesprek.
De kerkenraad erkent fouten te hebben gemaakt die mede leidden tot het voortijdig vertrek van Riet Baars. Als mogelijk opvolger is ds. Derk Blom gevonden (0,2 fte); dit werd met instemming begroet.

DIVERSE PROJECTEN
500 jaar Bagijnenkerk
Het jubileum 500 jaar kerk verliep financieel gunstiger dan begroot: meer dan 200 boeken verkocht en € 500 winst. De activiteiten verliepen goed, er was veel belangstelling en de Bagijnenkerk is nu bij meer mensen bekend. Er volgen nog drie lezingen. De commissie werd bedankt met een cadeaubon.

Stichting BOEi (Werkgroep Toekomst Kerk)
Het haalbaarheidsonderzoek is afgerond. BOEi koopt monumenten voor € 1 en maakt ze duurzamer. In het voorstel verdwijnt de Bagijnhof en wordt de kosterswoning verkocht. Veel aanwezigen vinden de Bagijnhof waardevol; de commissie bespreekt daarom een variant C waarin die behouden blijft. Het streven is dat de kerk 10 jaar beschikbaar blijft. In de zomer van 2027 volgt een besluit; bij akkoord start begin 2028 de verbouwing, waarbij een half jaar geen gebruik van de kerk mogelijk is.

Rondvraag en sluiting
Willy van de Bult pleit voor vaker een kerkdienst in halve cirkel. Gerco van Bruchem bedankte alle vrijwilligers. Liesbeth van Rhijn sloot af met gebed.

Oogstdienst 8 november: Niets doen is geen optie

Met een groepje van onze kerk mochten we weer invulling geven aan de oogstdienst van 8 november.
Thema was: niets doen is geen optie. Maak gebruik van je talenten. Al heb je er maar 1 gekregen.

Twee schriftlezingen stonden centraal: Prediker 11 vers 1-6 en Mattheus 25 vers 14-40. We ontdekten dat de vertalingen uit de NBV (Nederlandse Bijbel Vertaling) en de bijbel in gewone taal, bij de eerste twee verzen in Prediker toch wat verschilden. We hebben die naast elkaar gelezen.

De NBV gaf in vers een aan: werp je brood uit over het water, want je vindt het later weer terug. 2 Bewaar je brood in zeven delen, zelfs in acht, want je weet niet welke ramp de aarde treffen zal. De bijbel in gewone taal; vers 1. Geef alles wat je hebt, maar weg. Want later krijg je het wel weer terug. 2.Deel je bezit met veel anderen. Want je weet niet wat voor een rampen er nog zullen komen.
U snapt dat we daar toch even over moesten nadenken, zeker nu onze overheid ons waarschuwt om noodpakketten in huis te hebben voor als het fout gaat. Zo kwamen we op niets doen is geen optie.
In Mattheus vertelt Jezus de gelijkenis met de talenten. Maak gebruik van wat je hebt gekregen. In de overdenking ging het over de vraag: niet voorbereiden op de toekomst die onzeker is, niet voorbereiden op rampen? Prediker geeft ons een taak mee: deel alles wat je hebt. Twijfel niet, ga aan de slag. Geef van je gaven en Mattheus boodschap is: ga aan de slag met je talenten. Vraag je niet af of iemand anders dat niet kan doen. Jezus zegt: alles wat je gedaan hebt voor een van de geringste van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor mij gedaan.
De conclusie van deze dienst: als je je door God gegeven gaven en talenten deelt met een ander, doe je dat voor de Heer. En als je geeft, dan geeft God je overvloedig terug!. Op een dag waarop je het misschien niet meer verwacht. Op die dag mag je aanschuiven bij het feest van de Heer. David Koning van de biologische tuinderij De Twee Linden in Reek had ons vier kratten met groente en fruit geschonken ter "versiering" van de kerk. (zie foto). Al die producten mochten we weggeven. Daar hebben we een vrijwillige bijdrage voor gekregen van de aanwezigen van ruim 132 euro. Wat een mooie oogst voor de kerk.

Kerst door de eeuwen heen: Cantate Deo brengt kerstmuziek in de Bagijnenkerk

Hoe werd het Kerstfeest vroeger gevierd en welke kerstliederen klinken al eeuwenlang? Tijdens de kerstsamenzang van de gemengde zangvereniging Cantate Deo op zaterdag 19 december staat het thema 'Kerst door de eeuwen heen' centraal. De monumentale Bagijnenkerk in Grave bestaat 500 jaar en daarom neemt het koor bezoekers mee op een muzikale reis door verschillende eeuwen kerstmuziek.

Onder leiding van dirigente Uschi Krawczyk brengt Cantate Deo een gevarieerd programma waarin oude en meer eigentijdse kerstliederen elkaar afwisselen. Een bijzonder onderdeel is een lied van Maria van Ravenstein, een van de Bagijnen. Daarmee krijgt de geschiedenis van de kerk en haar vroegere bewoonsters een muzikale plek in het programma. Het is een mooie verbinding tussen het kerstfeest van toen en de viering van nu.

Natuurlijk ontbreken ook de bekende kerstliederen niet. Zo staan onder meer 'Nu zijt wellekome', 'Stille Nacht', 'Es ist ein Ros entsprungen' en het vrolijke 'Winter Wonderland' op het programma. De afwisseling tussen verstilde, traditionele kerstklanken en meer uitbundige muziek zorgt voor een gevarieerde avond. Soliste Sara Di Marco levert een bijzondere muzikale bijdrage. De pianobegeleiding is in handen van Corrie Uijtdewilligen.

Maar deze avond is meer dan alleen een concert. Samenzang vormt een belangrijk onderdeel van het programma. Bezoekers worden volop uitgenodigd om mee te zingen met bekende kerstliederen. Of

je nu graag zingt of liever luistert, iedereen kan op zijn eigen manier genieten van deze muzikale avond.

De Bagijnenkerk vormt met haar eeuwenoude geschiedenis een passend decor voor deze muzikale reis door de tijd. Hier komen verleden en heden op een bijzondere manier samen.

Na afloop is er gelegenheid om onder het genot van warme chocolademelk of een glaasje glühwein nog even na te praten.

Cantate Deo heet iedereen van harte welkom. Kom luisteren, zing mee en beleef samen een bijzondere muzikale avond: kerst door de eeuwen heen!

Zaterdag 19 december 2026, 19.30 uur, Bagijnenkerk, Bagijnenstraat 1, Grave. De toegang is gratis

https://www.cantatedeograve.nl

Nieuws van de diaconie

De koffieochtenden met een praatje op de 1e dinsdag van de maand, worden goed bezocht. Buren waarderen het erg dat we onze zijzaal beschikbaar stellen om elkaar te zien en spreken. De laatste keer waren er ook gemeenleden aanwezig. U bent allen van harte welkom om ook op de koffie te komen op die 1e dinsdag van de maand.

Joke Teunissen en Henny Sissing zijn druk met het verzinnen en verzamelen van de Kerstattenties voor onze 80 +ers. Deze zullen door onze contactpersonen rondgebracht worden na 17 december.

Jan Hoiting heeft contact met St. de Vrolijkheid van het AZC. Hij zal chocoladeletters en mandarijnen brengen voor de Sinterklaasviering aldaar.

We hebben samen met Joop Nohl en Petra Jetten een online uitleg gekregen over Scipio app. Dat is een app waar je veel kerkelijke functies onder kunt brengen. Was interessant, maar we willen ook met SAGE gemeenten overleggen welk systeem zij gebruiken voor hun kerkelijke administratie. Dit, om eventueel in de toekomst daarin samen te kunnen werken.

We hebben besloten om in januari 2027, een maand, proef te gaan draaien met Scipio. U hoort hier in een volgende Gemeenteleven vast meer over.

Gedicht van Frans Weerst: ik wens je…….:

Ik wens je wat licht, in momenten van zorgen.
Ik wens je wat hoop en wat uitzicht op morgen.
Ik wens je wat warmte, in kil-grijze dagen
Ik wens je een antwoord, bij twijfels en vragen.

Ik wens je wat zachtheid, als woorden te hard zijn.
Wat vreugde en vrede, als gedachten te zwart zijn.
Ik wens je wat rust, temidden van je werk.
Ik wens je wat stilte, het make je sterk.

Ik wens je een hand, die je verder geleidt.
Een stralende glimlach, die je vrienden verblijdt.
Ik wens je een plaats, om bij regen te schuilen.
Ik wens je een mens, die niet schrikt van je huilen.

Ik wens je een bloem, om je dagen te kleuren
En een vriendelijk gebaar, om bij op te fleuren.
Ik wens je Gods zegen, over de komende jaren,
Dat Hij je steeds in Zijn liefde mag blijven bewaren.

Tentoonstelling 500 jaar Bagijnenkerk Grave

Op zaterdag 3 oktober werd de tentoonstelling 500 jaar Bagijnenkerk in het Stadsmuseum geopend. De tentoonstelling laat aan de hand van bijzondere voorwerpen, afbeeldingen en documenten zien hoe de Bagijnenkerk zich in vijf eeuwen heeft ontwikkeld.

Uit onze kerk zijn onder meer de bijzondere kanselbijbel uit 1841 te zien en het psalmbord uit de periode 1700-1800. Verder zijn er zeventiende-eeuwse afbeeldingen en tekeningen van het kerkgebouw. Ook is er een uniek boekje uit 1794 over de ingebruikname van het orgel.

Van het Brabants Historisch Informatiecentrum heeft het museum drie historische stukken in bruikleen kunnen krijgen, waaronder 'La confession de foy', de Franse geloofsbelijdenis met de handtekeningen van de eerste kerkenraad ten tijde van de Hugenoten.

Cantate Deo luisterde de opening op met het zingen van de liederen van Maria van Ravenstein.

De tentoonstelling is nog te zien t/m zondag 3 januari. Openingstijden en toegangsprijzen van het Stadsmuseum zijn te vinden op de website: stadsmuseumgrave.nl

Oecumenische avondviering oudjaar 2026

“Vrede en alle goeds, Pax et Bonum”

PROTESTANTSE KERK GRAVE
Bagijnenstraat 1, 5361 EM Grave
31 DECEMBER 2026 om 19.00 UUR

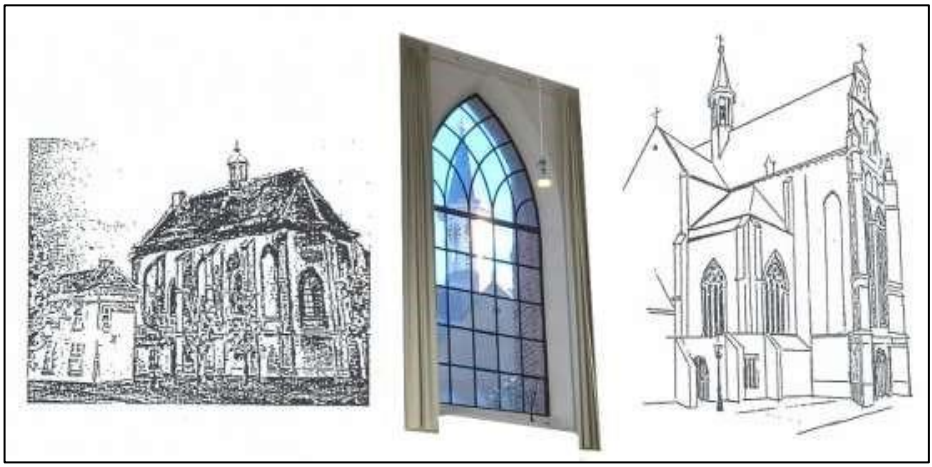

Deze avondvespers worden door een oecumenische werkgroep van de St. Elisabeth Parochie Grave, Protestantse Kerk Grave en pastoor Herman Schaepman georganiseerd.
U bent allen uitgenodigd om met ons het oudjaar uit te luiden met bidden, zingen en teksten uit de bijbel. Een gelegenheidskoor uit Cantate Deo verleent onder leiding van Uschi Krawczyk medewerking.
Piano: Uschi Krawczyk

Koor Unisono

presenteert

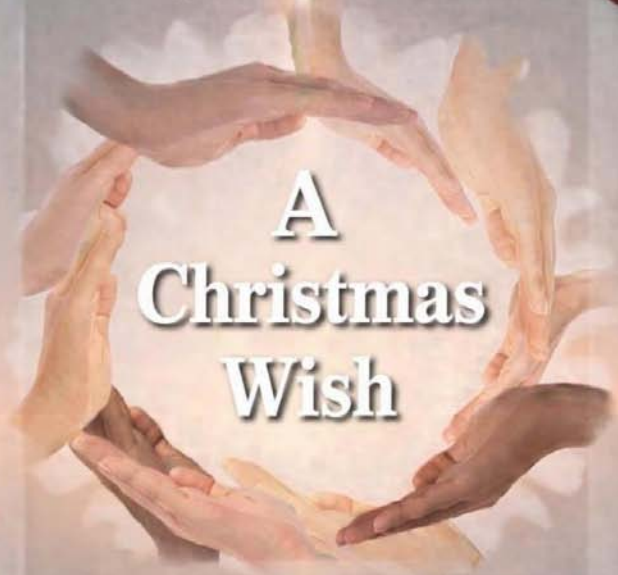

A Christmas Wish

ZORGZAAM SAMENZIJN

Zaterdag 12 en zondag 13 december
Aanvang: 19:30 uur
Zaal open: 19:00 uur

Locatie: Bagijnenkerk
Bagijnenstraat 1
5361EM Grave

Entree: €6,50 p/p
Kinderen tot 12 jr: €3,00
Reserveren: 06-38370102

Contact: koorescharen@outlook.com

Financieel adoptieproject Zuid-Afrika
Stichting Ikusasa

Beste leden van de samenwerkende gemeenten,

Al een aantal jaar mogen we ons verheugen op de opbrengsten van de collecten die jullie één of meerdere keren per jaar houden voor Stichting Ikusasa.

Stichting Ikusasa zet zich al meer dan 20 jaar in om kinderen in Zuid-Afrika te helpen bij het volgen van onderwijs. Wij geloven dat onderwijs het beste medicijn tegen armoede is en dat het onze opdracht is om elkaar in deze wereld te helpen waar we kunnen.

Dat al die kleine bijdragen vanuit Cuijk, Veghel, Uden, Oss, Grave, Gennep, Ravenstein en in Lith & Oijen écht ertoe doen horen we ieder jaar weer in persoonlijke verhalen.

Bijvoorbeeld het verhaal van Sfiso, die we in 2024 voor het eerst hebben ontmoet. Een hele communicatief vaardige jongen die met een mondkapje op bij ons aan tafel kwam zitten. Hij bleek dat zijn tanden enorm naar voren stonden en dat hij zich daar vreselijk voor schaamde. We hoefden niet lang na te denken: voor nog geen €2500,- konden we hem aan een beugel helpen en zo zijn leven een heel andere wending geven! Sfiso lacht weer en het leven lacht hem weer tegemoet!

Ikusasa is ook (steeds meer) betrokken bij de naschoolse opvang die door de mensen van onze samenwerkingspartner MES (Mould Empower Serve) aangeboden wordt.

Naschoolse opvang/ After School Programme is in arme wijken van levensbelang. MES verzorgt al vele jaren een veilige plek waar kinderen in de middag na schooltijd naar toe kunnen. De ASP is er voor kinderen van 6 t/m 18 jaar. De kinderen komen hier iedere dag na schooltijd. Ze worden opgevangen door de Joshua's, jonge mensen met vaak dezelfde achtergrond die voor deze kinderen een rolmodel zijn.

Naschoolse opvang is voor de kinderen van Hillbrow veel meer dan alleen 'opvang na schooltijd', het is een plek waar:

- kinderen veilig zijn en er naar ze omgekeken wordt
- er huiswerk wordt gemaakt en huiswerkbegeleiding is
- materiaal als papier, pennen etc. voorhanden is (hard nodig bij huiswerk maken!)
- er interactie en contact met leeftijdgenoten mogelijk is, waar vriendschappen ontstaan.
- waar iedere dag een maaltijd wordt geserveerd (en dat is voor veel kinderen in Hillbrow de enige maaltijd van die dag).
- je als kind beschermd bent tegen de verkeerde keuzes waar je buiten, op straat, toe verleid wordt (bende- en drugsgeweld).

Naast het steunen van de opvang als geheel is er ook de mogelijkheid om voor €150,- per jaar een specifieke ASP-leerling support te geven. Op die manier is een wat meer persoonlijke manier van sponsoring mogelijk. Dat is voor sommige kinderen onvoorstelbaar; dat er iemand in Nederland is die het belangrijk vindt dat zíj naar school gaan en daaraan wil meebetalen. Dat doet wat met je zelfbeeld en je zelfvertrouwen! Zo maken we met elkaar de wereld een beetje mooier.

We willen u ook dit jaar weer heel erg hartelijk bedanken voor alle bijdragen daaraan! Het was niet voor niets!

Wij wensen u allen een mooie kersttijd toe en voor 2027 licht en geluk!

Namens het bestuur, Marika de Boo, voorzitter

Voor meer informatie, zie www.ikusasa.nl
Wilt u een kind sponsoren: info@ikusasa.nl of 06-53261696
Algemene giften zijn ook altijd welkom op:
IBAN:NL04RABO0113204124 te Nieuwegein t.n.v. Financieel adoptie project "Stichting Ikusasa".
Stichting Ikusasa is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap

Kan een christen militair zijn?

17 november 2026

Kees Jan Rodenburg groeide op in een pacifistisch gezin. Het leger was iets om ver vandaan te blijven. Tot hij de vacature zag voor geestelijk verzorger bij Defensie. Inmiddels is hij Hoofd Krijgsmachtpredikant. 'Ik zie bij militairen een oprecht verlangen om bij te dragen aan een betere wereld. Niet alleen maar met ideeën, maar heel concreet het verschil maken.'

Geestelijk verzorgers bij Defensie slaan een brug tussen onze Krijgsmacht en de Bijbel

Het voelde jarenlang als iets voor landen ver weg, maar de Nederlandse regering spreekt er steeds vaker over: verhoogde defensie-uitgaven, militairen die zich voorbereiden op conflicten, de aankoop van nieuw defensiematerieel. Voor de mannen en vrouwen binnen de Nederlandse Defensie zijn dit geen theoretische onderwerpen. En voor de mensen die hen geestelijk begeleiden, brengt het diepgaande vragen mee: over moraal, over trouw, over de prijs die we bereid zijn te betalen voor vrede. Wat kun je met de Bijbel als je midden in de werkelijkheid van oorlog en conflict staat?

Kees Jan Rodenburg en Anne Pier van der Meulen, beiden geestelijk verzorger bij Defensie, stelden deze vraag aan hun vakgenoten. Vijftien van hun praktijkverhalen zijn gebundeld in het boek 'Niet door kracht, niet door geweld' dat onlangs verscheen bij Kaleo, een uitgeefonderdeel van het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap.

Geestelijk verzorgers dragen een uniform, maar zijn geen militairen. Ze gaan mee op uitzending, maar nemen niet deel aan gevechtsoperaties. Ze hebben geen verantwoording af te leggen binnen de militaire lijn. Daardoor kan een militair bij hen terecht met alles wat hij of zij niet kwijt kan in de commandostructuur.

Zoals Kees Jan Rodenburg het samenvat: 'We zijn bij Defensie, maar niet van Defensie.' 'Je kunt je voorstellen dat mensen bij Defensie veel meemaken en dat dit veel oproept in henzelf. Er gebeurt iets met hen, zeker als ze geweld moeten plegen, geweld moeten ondergaan of in ingewikkelde situaties terechtkomen. Onze functie is om dan dicht bij hen te staan, en vanuit onze houding iets van het christelijk geloof laten zien. Negen van de tien gesprekken gaan over persoonlijk welzijn, over waar mensen tegenaan lopen. Over de angst voor wat er thuis gebeurt als je lang weg bent. Wij bieden dan een luisterend oor en proberen ruimte te geven. We proberen in dat contact te zoeken naar geloof, hoop, liefde, vrede. Ook de Bijbel heeft daar veel over te zeggen.'

De Bijbel aan het front: confronterend en herkenbaar

Geestelijk verzorgers houden diensten bij hun eenheden: in een kantine, een bar, een tent in het veld. Veel militairen zijn onbekend met de verhalen uit de Bijbel, en dus is zo'n dienst laagdrempelig. Met bijvoorbeeld kaarsjes die worden aangestoken voor de familie thuis, want dat is een bekende symboliek. En met Bijbelverhalen die herkenbaar zijn in een militaire context.

Kees Jan noemt als voorbeeld het verhaal over David en Uria, waar in de bundel collega geestelijk verzorger Petra Doorn over schrijft. Over de loyaliteit en trouw van Uria aan zijn medesoldaten en zijn weigering om naar huis te gaan zolang zijn 'compagnie' aan het front bivakkeert. Over hoe Uria sterft in de strijd vanwege de ontrouw van David, zijn opperbevelhebber. Hij noemt ook Numeri 21, waarin een vijand volledig wordt vernietigd. Het is kil en emotieloos beschreven.

'Voordat ik bij Defensie zat, probeerde ik dit soort teksten zoveel mogelijk te vermijden. Ik deed het af met: 'Het is een primitief denkbeeld van wie God zou zijn.' Wetenschappers zeiden: "Je moet het lezen in het licht van de schrijvers in die tijd." Zo kun je eindeloos redeneren. Maar wat mij zo treft, nu ik bij Defensie zit, is het realisme van de Bijbel. Ik vind het indrukwekkend dat de Bijbel levensechte ervaringen uit het hier en nu zo eerlijk verwoordt. Het realisme van onze wens om de vijand te vernietigen. Onze wens om

wraak te nemen. Ook militairen van nu kennen dit mechanisme: de vijand reduceren tot een categorie. Geen gezicht, geen familie, geen verhaal. Het is een begrijpelijke reactie. Maar als wij elkaar als mens niet meer kunnen zien, wordt ook de bereidheid om de weg naar vrede te zoeken ingewikkelder.'

Anne Pier: 'De ervaringen die onze militairen hebben, zijn terug te vinden in de Bijbel. Maar daar houdt het niet op. De Bijbel wil ons ook bijbrengen dat we juist die andere kant weer moeten opzoeken. Hoe kan ik de weg naar vrede weer vinden?'

De geopolitieke situatie in Europa wordt spannender. Defensie bereidt zich voor op mogelijke grootschalige conflicten. Daarmee groeien ook de morele vragen.

Kees Jan Rodenburg en Anne Pier van der Meulen zijn duidelijk: als het gaat om de bescherming van NAVO-bondgenoten in Oost-Europa, voelen de meeste militairen hun verantwoordelijkheid duidelijk. Maar de herinnering aan conflicten die achteraf op valse gronden werden gevoerd, zit diep. De geestelijk verzorgers zien het als hun taak om die morele waakzaamheid levend te houden, ook als dat ongemakkelijk is.

'Is elk conflict dat kan uitbreken een conflict waar we ook deel van willen uitmaken?'

Die vraag gaat niet alleen de militairen van ons land aan, stellen ze. 'Laten we ook als burgers onze verantwoordelijkheid nemen en zorgen dat de politiek niet zomaar iets beslist waar ze later spijt van krijgt.'

We bidden om vrede. Maar dat betekent niet dat je je afzijdig mag houden van waar conflict en de inzet van militairen wellicht nodig is. In de kerk hebben we het vaak liever over vrede dan over oorlog. We bidden om vrede. Maar dat betekent niet dat je je afzijdig mag houden van waar conflict en de inzet van militairen wellicht nodig is. Door onze ervaring bij Defensie zijn wij gewend om hierover in gesprek te gaan. We hopen dat de overwegingen van onze collega's en de bijbehorende gespreksvragen in de uitgave 'Niet door kracht, niet door geweld' helpen om met elkaar in gesprek te gaan, ook als christenen en ook in de kerken.

Wil je meer weten over de uitgave 'Niet door kracht, niet door geweld'? Bekijk het inkijkexemplaar in onze webshop. Bron: https://www.bijbelgenootschap.nl/impactverhaal/christenmilitair/

Handen uit de mouwen voor een warm thuis

De Hofstad in Apeldoorn maakt leegstaande pastorie klaar
De verf op de muur is nog amper droog en de frisse dennengeur van schoonmaakmiddel komt je tegemoet. Een busje van de plaatselijke kringloop komt voorrijden en de laadbak gaat open. Een bank, een tafel, stoelen en bedden worden uitgeladen. In een leegstaande pastorie van PKN Wijkgemeente De Hofstad is hard gewerkt voor de komst van een gezin van vijf personen. In slechts enkele dagen is het huis getransformeerd van een verlaten woning tot een sfeervol en compleet ingericht thuis.

Van lege pastorie naar gastvrij onderdak
Het idee ontstond heel natuurlijk. De predikant van De Hofstad was kortgeleden naar een andere gemeente vertrokken, waardoor de pastorie leeg kwam te staan. "Totdat we een nieuwe predikant hebben, duurt het wel even. En een woning zomaar leeg laten staan is eigenlijk zonde, dat komt het huis niet ten goede," legt kerkrentmeester Ad Heij uit.
Toen via de diaconaal predikant de oproep vanuit het landelijke initiatief Actie Onderdak voorbijkwam, was de keuze dan ook snel gemaakt. Het gezin beschikt al over een verblijfsvergunning en is formeel gekoppeld aan de gemeente Apeldoorn. In afwachting van een permanente woning kunnen zij hier de komende drie maanden in alle rust landen en wennen aan hun nieuwe woonplaats.

Veel vrijwilligers
Nadat de kogel door de kerk was, werd er snel geschakeld. "Ik had op vrijdag een oproepje geplaatst, en op zaterdag stonden er al tien vrijwilligers klaar," vertelt Ad trots. Samen met een andere wijkkerk werden de schouders eronder gezet om de klus te klaren, zodat de woensdag daarop gelijk de minister op werkbezoek kon komen. Geen halve maatregelen, het past bij de spirit van de vrijwilligers: grondig soppen, muren sauzen en achterstallig onderhoud wegwerken. Vrijwilliger Hindrik Blauw staat boven nog met de verfroller in zijn hand als hij de laatste details wegwerkt. "Ik heb zojuist nog een muur op een van de slaapkamers geschilderd," vertelt hij lachend. "Nu nog even het materiaal schoonmaken en de vloer nalopen op latexspetters, want als je een muur verft heb je altijd spetters op de grond.”

Meubels, matrassen en een volle fruitschaal
De vrijwilligers van de kerk runnen ook een eigen kringloopwinkel en dat is in dit geval erg praktisch. Zo kon de inrichting in no-time worden verzorgd. Comfortabele banken, kasten, eettafels en bedden werden binnengebracht. "We hebben bewust gekozen voor een mooie balans," legt Ad uit. "Mooie, schone spullen vanuit de kringloop, maar zaken als kussens en beddengoed kopen we nieuw. We willen het ook niet te vol zetten; het gezin moet er meteen kunnen leven, slapen en eten, maar ook de ruimte krijgen om er hun eigen plek van te maken."
Zelfs aan de eerste levensbehoeften is gedacht: de eerste boodschappen zijn gedaan en een gevulde fruitschaal staat al klaar op tafel voor de ontvangst, mét een welkomstkaartje van de buren.

Apeldoorners
Afgelopen maandag was het dan zover. Het gezin, vader, moeder en drie dochters, werden door hun volwassen andere zoon gebracht. Hij woont al een tijdje elders in Apeldoorn en nu reed hij zijn moeder en drie jongere zusjes naar zijn eigen stad. In totaal bestaat het gezin uit acht kinderen. De overige broers en zussen wonen in Syrië, Irak en Duitsland. De vijf gezinsleden die nu herenigd zijn in Apeldoorn, kunnen de komende maanden in de pastorie op adem komen.
De aankomst was ontspannen en warm. "Ze waren ontzettend blij en vonden het huis prachtig," vertelt Ad. "De meiden zijn pas twee maanden in Nederland, maar pikken de taal al snel op. Ze kenden al verschillende Nederlandse woorden en met een beetje Engels erbij konden we goed communiceren."
Om het gezin wegwijs te maken, ligt er in de woning een boekje met praktische informatie en belangrijke telefoonnummers. Vrijwilligers van de kerk helpt het gezin met de laatste spullen en zorgen ze voor internet. Dat laatste is belangrijk, want totdat ze naar een school in Apeldoorn kunnen krijgen de kinderen namelijk online les.

Een warm welkom vanuit de buurt
Het enthousiasme van de vrijwilligers is hartverwarmend, maar minstens zo warm zijn de reacties uit de buurt. De vrijwilligers vonden het vanaf dag één belangrijk om de buren persoonlijk in te lichten. Dat wierp meteen vruchten af: buurtbewoners kwamen spontaan langs om te vragen of er nog hulp of spullen nodig waren, er werden planten gebracht en er viel al een welkomstkaartje op de mat.
Voor vrijwilligster Ine Wouters raakt het initiatief de kern van waar De Hofstad voor staat. "Als kerk ben je handen en voeten voor de gemeenschap. Wij zijn een praktische gemeente: het is geweldig om

op deze manier gastvrij te zijn voor mensen die in een moeilijke situatie verkeren en een steuntje in de rug nodig hebben. Je kunt hier echt iets betekenen."
Afgelopen weekend vertelde Ad in de kerkdienst, die via YouTube werd uitgezonden, over hun deelname aan Actie Onderdak. Hij gaf een toelichting voor de gemeenteleden en vertelde hoe ze het ervaren hebben. "De reacties zijn unaniem positief," zegt Ad. "Mensen leven mee en vinden het een fantastisch initiatief."

Op 28 oktober bracht asielminister Bert van den Brink een werkbezoek aan De Hofstad in Apeldoorn; dit is de link naar een korte video die we van dit bezoek hebben gemaakt:

https://youtu.be/FPBg3JZ0OsA

Leesrooster

Zondag 29 nov	Jesaja 63,19b–64,8 Psalm 85 1 Korintiërs 1,1-9 Marcus 13,24-37
Zondag 6 dec	Jesaja 40,1-11 Psalm 80,1-8 2 Petrus 3,8-18 Johannes 1,19-28
Zondag 13 dec	Jesaja 65,17-25 Psalm 126 1 Tessalonicenzen 5,12-24 Johannes 3,22-30
Zondag 20 dec	2 Samuël 7,4-16 Psalm 132 Romeinen 16,25-27 Lucas 1,26-38

Donderdag 24 dec Kerstavond	Jesaja 8,23b−9,7 Psalm 96 Titus 2,11-14 Lucas 2,1-20
Vrijdag 25 dec 1e Kerstdag	Jesaja 52,7-10 Psalm 98 Hebreeën 1,1-12 Johannes 1,1-14
Zondag 27 dec	Jesaja 61,10−62,3 Psalm 147,12-20 Galaten 3,23−4,7 Lucas 2,33-40
Zondag 3 jan	Jesaja 60,1-6 Psalm 72 Efeziërs 3,1-12 Matteüs 2,1-12
Zondag 10 jan	Jesaja 55,1-11 Daniël 3,52-56 Handelingen 19,1-7 Marcus 1,1-11(13)
Zondag 17 jan	Jesaja 62,1-5 Psalm 96 Romeinen 4,19-25 Johannes (1,29-)2,1-11

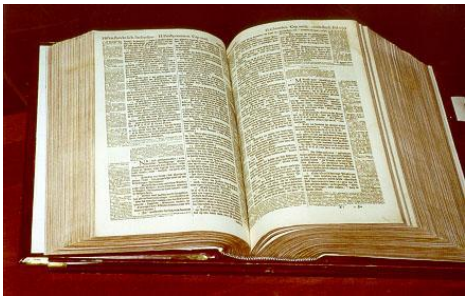

Verschijningsdata volgende edities

Editie	Uiterste Inleverdatum	Verschijnings-datum
Winter 2027	09 januari 2027	18 januari 2027
Pasen 2027	20 februari 2027	1 maart 2027
Pinksteren 2027	10 april 2027	19 april 2027

redactie.pkngrave@gmail.com

Inleveren op A4, in word (geen pdf) , lettertype Verdana,

lettergrootte 10. Foto's als los fotobestand aanleveren!

Na de sluitingsdatum is plaatsing niet verzekerd.
De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen te wijzigen, in te korten of niet te plaatsen.
Richtlijn voor omvang artikelen: maximaal 600 woorden.

Algemene informatie

PKN Grave
Bagijnenstraat 1, 5361 EM Grave
https://grave.protestantsekerk.net

In noodgevallen contact opnemen met de
Scriba Mw P.Jetten (contactgegevens zie kerkenraad)

Samenstelling Kerkenraad

Voorzitter
Dhr. J. Nohl
Tel.:06-48877880
joop.nohl@gmail.com

Scriba
Mw. P. Jetten
Tel.: 06-35673343
scriba.pkngrave@gmail.com

Ouderling
Dhr. E. van den Berg
Tel.: 06-48229548
elbert808@gmail.com

Ouderling
Mw. G. Dijkink
Tel.: 06-24450051
gerriedijkink@gmail.com

Diaken
Mw. J. Kamp
Tel.: 06-29011194
j.kamp@jkconsultancy.nl

Diaken
Mw. L. van Rhijn
Tel 06-57625388
rhijnreek@gmail.com

College van kerkrentmeesters

Voorzitter
Dhr. J. Nohl
Tel.: 0486-473453
joop.nohl@home.nl

Secretaris
Dhr. E. van den Berg
Tel.: 06-48229548
elbert808@gmail.com

Betaalmeester
Mw. J. Ramp
Tel.: 06-40256090
pkngrave.betaalmeester@gmail.com

Coördinator gastparen
Mw. W. Brussaard
Tel.: 0486-473392

Ledenadministratie
Mw. P. Jetten- Duinkerken
Tel.: 06-15386698
pkngrave.la@gmail.com

Preekbeurten & Organisten
Mw. R. Hoefman
Tel.: 06-44364946
riekiehoefman@home.nl

Diaconie (overige functies)

Administrateur Diaconie
Gary Meijer

Betaalmeester
Mw. J. Teunissen
Tel.: 0486-474091
joke.teunissen1945@gmail.com

Jeugd
Mw. P. Jetten-Duinkerken
Tel.: 06-15386698
petrajettenduinkerken@gmail.com

Bijbelgenootschap
Dhr. J. Nohl
Tel.: 0486-473453
joop.nohl@home.nl

Vertrouwenspersonen:

Sandra Goedhard
Tel. : 06-22 34 63 64
sandrabrouwer23@ziggo.nl

Arend van Rhijn
Tel. : 06-82 74 90 22
rhijn171@gmail.com

Bankrekeningnummers College van Beheer PKN Grave:
NL75 INGB 0001068871

Bankrekeningnummers Diaconale raad Grave:
NL72 ABNA 0523820992

De redactie wenst u Gezegende Kerstdagen en een Gezond en Gelukkig 2027!

Biologische Tuinderij
De Twee Linden

Biologische groente- en fruit-abonnementen en boerderijwinkel

Openingstijden Boerderijwinkel:
woensdag: 13 tot 19 uur, vrijdag: 9 tot 21 uur en zaterdag van 9 tot 18 uur.

Meino Koning, Schaijksestraat 17, 5375 KC Reek
Website: www.2linden.nl * E-mail: info@2linden.nl

Afhaalpunten: o.a. Reek, Grave, Mill, Langeboom, Zeeland, Uden

VOOR AL UW BLOEMWERKEN
BLOEMISTERIJ De Lavendel
Nu ook online bestellen!
www.delavendel.nl
Jan en Ine Polman
Klinkerstraat 2
Klinkerstraat 2
5361 GW Grave

CHINEES INDISCH RESTAURANT
美麗華酒樓
'MAI-LI'
Hoofschestraat 11
5361 ET Grave
Tel. 0486-476175

Pedicure Zijdepracht
Boek een afspraak op: www.pedicurezijdepracht.nl
Dokter Kanterslaan 62 Grave, 06-16 74 14 35

elektro portaal
Elektroshop Cuijk
Molenstraat 46
5431 BX Cuijk
0485 - 350 363
info@elektroportaal.nl
www.elektroportaal.nl

MARY CHAND
WONEN
Trompetterstraat 4 - 5361 ER - Grave
T.0486-420805 - Whatsapp 06-16863176
E. info@marychand-wonen.nl - W. www.marychand-wonen.nl

VANDEMOSS ASSURANTIEN
REGIOBANK GRAVE

Specialist in digitaal drukwerk
Drukkerij Kamoen
www.kamoen.nl
all-in 1 Connection Media

VAN DINTHER
BOUWBEDRIJF
Runstraat 65 - 5374 AB Schaijk - Tel. 0486-461851
www.bouwbedrijfvandinther.nl

IN2HAIR
Tel: 0485 312 017
Molenstraat 23a - 5431 BW Cuijk
www.in2haircuijk.nl